

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1932/33

ERIKA

Premijera 22. oktobra 1932

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: M. BRAVNIČAR

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 34/II

TELEFON 24-63

**ELEGANCA
TOČNOST
SOLIDNOST**

FRANCOSKI, ANGLEŠKI PLAŠČI

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 22. oktobra 1932

Janko Gregorec: „Erika“

Stremljenje, da dobimo domačo opereto je bilo po vojni manjše, kakor prizadevanje po lastni operni produkciji. Lansko sezijo je prišla na oder po vojni prva slovenska opereta: Šivic-Simončičeva »Prešmentana ljubezen«, ki je imela nadpovpre-

Janko Gregorec

žen uspeh. Vzrok, da nismo dobili vzporedno vsaj vsako drugo leto poleg izvirne opere tudi opereto, je bil bržčas ta, da Slovencem ni vrojen lahek žarn in izraziti smisel za humor, pa tudi ker se sramujemo »šunda«. Glavni vzrok pa je v pomanjkanju dobrih in uspešnih libretistov.

Pred petdesetimi leti je bila operetna oblika zadeva umetnosti lahke muze, danes je gledanje na opereto s strani libretistov in skladateljev veliko manj resno. Strauss, Offenbach,

Millöcker in Suppé so vstvarjali dela, polna glabenih biserov. Njih operete mejijo na komično opero in so še danes vzor in primer tej odrski obliki. Žal, da je postala večinoma le denarna špekulacija in padla popolnoma v plitkost. Sodobne operete so glasbeno boljše nego tekstovno. Njih umetniška vrednost ne presega vrednosti Courts-Mahlerjevih romanov. Tekst Grofice Marice in Grofice beračice zavzema na umetniški lestvi približno isto stopinjo. Preveč lažnega patosa in preračunljivih neokusnih sentimentalnosti je v njih, vse to pa je prikrojeno na vprav plitko gledanje in okus najpreprostejših ljudi. Nedbalova »Poljska kri« in Straussov »Netopir« sta v tem žanru mojstrski deli. Izhodišče za operetno delo bi moralo biti vsaj pri teh dveh. Od tu dalje si predstavljam razvoj sodobne operete.

Naša domača opereta je šele v začetkih in že ti začetki so za nas bolj razveseljivi, nego inozemski »uvoz«. Simončič je v kratkem času napisal tri operetne librete. Prvega, »Prešmentano ljubezen«, je uglasbil Pavel Šivic, drugega, »Eriko«, pa Janko Gregorc, član opernega orkestra.

*

Na vprašanje, zakaj je komponiral »Eriko« in kako gleda na svoje delo, je Gregorc odgovoril v pismu sledeče:

»Pomanjkanje lahke, vesele glasbe, domačih koračnic, valčkov, slovenske narodne pesmi mi je kazalo pot in me slednjič 'zapeljalo' tudi k šlagerju. Vsak po svoje, eni služijo čisti umetnosti, mene pa vleče k deseti muzi. Sodobna jazz-godba je osvojila svet, to vidimo in čutimo tudi pri nas na vseh koncih in krajih. Jazz in šlager sta prevzela tudi opereto in ji dala nek svojstven značaj, ki vstvarja novo operetno obliko in služi tudi poživljanju starih operet. Tako sem prišel od šlagerja do operete. Gledališki tovariš g. Simončič mi je napisal libreto, katelega sem vglasbil. Zložil sem lahko glasbeno opereto z uporabo jazz-godbe, ki je danes širokim masam, ki iščejo v gledališču razvedrila, najbolj pristopna. S kompozicijo, kakor tudi z instrumentacijo dela sem zadovoljen, končno sodbo pa prepustim občinstvu. Mnenja sem tudi, da je zdrava, vesela in zabavna operetna glasba vsakemu narodu potrebna, resni umetnosti pa prav nič škodljiva, na vsak način pa mnogo manj kot tuje kinooperete. V domači povesti in zgodovini imamo veliko dobre snovi za lastno opereto, ki nam bo s časom lahko popolnoma nadomestilo tujo opereto, od katere smo še vedno odvisni.

Opereta je stvar temperamenta in mnogo manj stvar za sluzka ali špekulacije, kot jo hočejo prikazati njeni nasprotniki. Priznam pa, da je že po svojem bistvu dostopnejša koncesijam, nego druge odrske oblike.

Jaz ostanem pri opereti, smehu in veselju, onim pa, ki so poklicani in po usodi izvoljeni, da služijo višji in čistejši umetnosti, ne odrekam svojega spoštovanja.

Janko Gregorc.«

Janko Gregorc je bil rojen 17. junija 1905. v Ljubljani. Na ljubljanskem konservatoriju je absolviral klarinet kot glavni predmet in kontrapunkt. Pri gledališču je član orkestra. Pred »Eriko« je napisal več šlagerjev, plesov, koračnic in je sestavil več venčkov narodnih pesmi. Njegov operetni prvenec kaže sigurnost v plesni obliki in srečen čut za orkestracijo, v melodični izvirnosti pa manj samobitnosti. Slovensko opereto bo brez dvoma obogatil še z marsikakšnim tovrstnim delom.

Maks Simončič

Maks Simončič, libretist »Erike«, je dopolni 7. oktobra t. l. 45. leto in bi to dejstvo, kakor je sam rekel, najraje utajil. Pri gledališču je bil že pred vojno. Začel je svojo karijero kot arhivar, l. 1918. pa je bil angažiran za pevca v zboru, kar je še danes. Veliko igralskega talenta, posebno v karakternih vlogah in epizodah je pokazal že večkrat v solo-nastopih. Omenim naj samo profesorja v »Tičarju«, štacunarja v »Pohujšanju«, evnuha v »Deželi smehljaja« i. dr., ki so pravi kabinetni komadi njegovega igralskega talenta.

Operetni libreti niso njegovi literarni prvenci. Pisal je že prej novele in pesmi, katere je priobčeval v mladinskih listih in zadnje čase v »Odmevih«. Poleg »Prešmentane ljubezni«, ki jo je spisal, kakor pravi Gregorc, na njegovo pobudo in »Erike«, ima Simončič v delu še dva libreta, in sicer »Manever« in »Od Bleda do Skoplja« ter vojni roman »Galicija«. Simpatično je pri Simončiču to, da si ne domišlja ničesar in si prizadeva izboljšati obliko in vsebino svojih libretov od dela do dela. »Erika« je že en korak naprej od »Prešmentane ljubezni« in morda nam bo že v kratkem času dal operetni libreto, ki bo enakovreden tujim.

Bojan Peček — jubilent

1. oktobra je bilo 25 let odkar je Peček prvič nastopil v gledališču. Marsikdo je na tihem že ugibal, koliko let nosi Peček na svojem križu. Težko je bilo uganiti, še težje izvedeti; jubilej pa je Pečka »razkrinkal« kot 42letnega fanta in ugotovil, da je mlajši kakor so njegova leta. Rojen je bil 16. oktobra 1890. — radi natančnosti: ob 2. uri zjutraj. V gledališču je nastopil prvič 1. oktobra 1907. v Begovičevi drami »Gospa Walevska«. Od tega nastopa dalje je bilo Pečkovo življenje posvečeno samo gledališču. Nastopal je v drami, operi in opereti, povsod z uspehom. Njegovo vstvarjanje in podajanje vlog je bilo vedno bolj instinktivno kakor zavestno, dokazal pa je, da ima skoraj

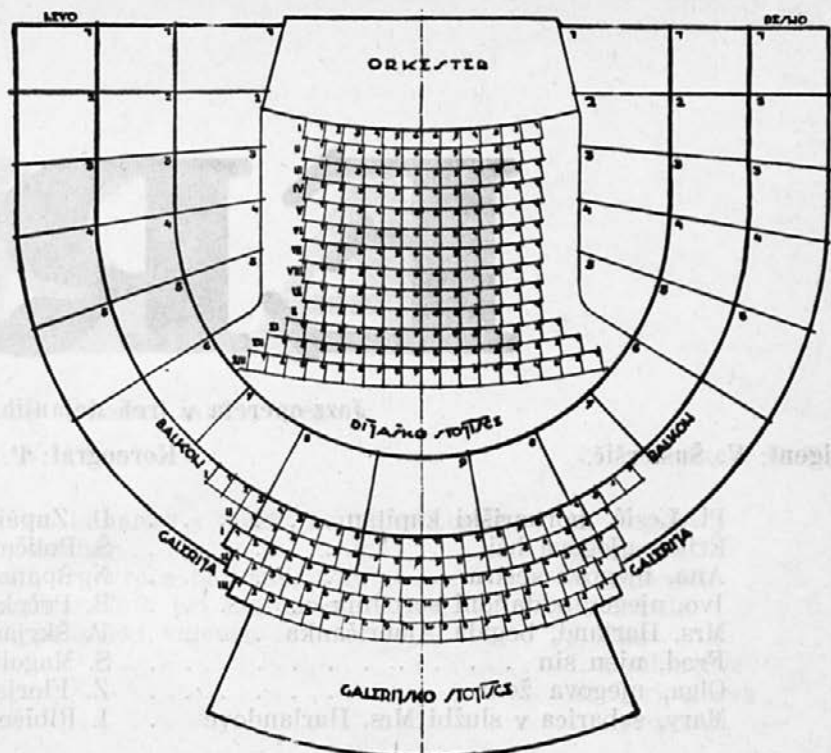
nezmotljiv teaterski instinkt, veliko temperamenta in močno prepričevalno silo. V sebi ima igralški šarm in ta ga dela tako priljubljenega pri občinstvu, da mu vzame v dobro tudi »neumnosti«, ki si jih sme dovoliti. Njegove kreacije so žive, izrazite in tako različne druga od druge, da nikdar ne dolgočasi. Povsod je doma: v resni drami, v komediji, v groteski in burkasti opereti. V drami je igral in dosegel posebno lepe uspehe v vlogah zloдея v »Po-

hujšanju«, ritmojstra v Tavčarjevi »Otok in struga«, kot Jörgen Tesman v Ibsenovi »Hedi Gabler«, kot Liliom v Molnarjevi drami, kot Tobija v »Kar hočete« itd. Zadnja leta nastopa v opereti in včasih v operi. Opereta ima v Pečku eno najprivlačnejših moči. V karakternih vlogah je najmočnejši, pa tudi kot naivni ljubimec je imel veliko lepih uspehov. Vedno je na odru in kljub temu se ga občinstvo ni naveličalo, kar se dogodi le redkim dobrim igralcem. Peček vedno zanima in je širši publiki na odru vedno dobrodošel.

Svoj jubilej bo praznoval v opernem gledališču v soboto 12. novembra.

Častitamo mu od srca k jubileju in želimo, da bi praznoval v vsej svežosti tudi še zlatega in diamantnega.

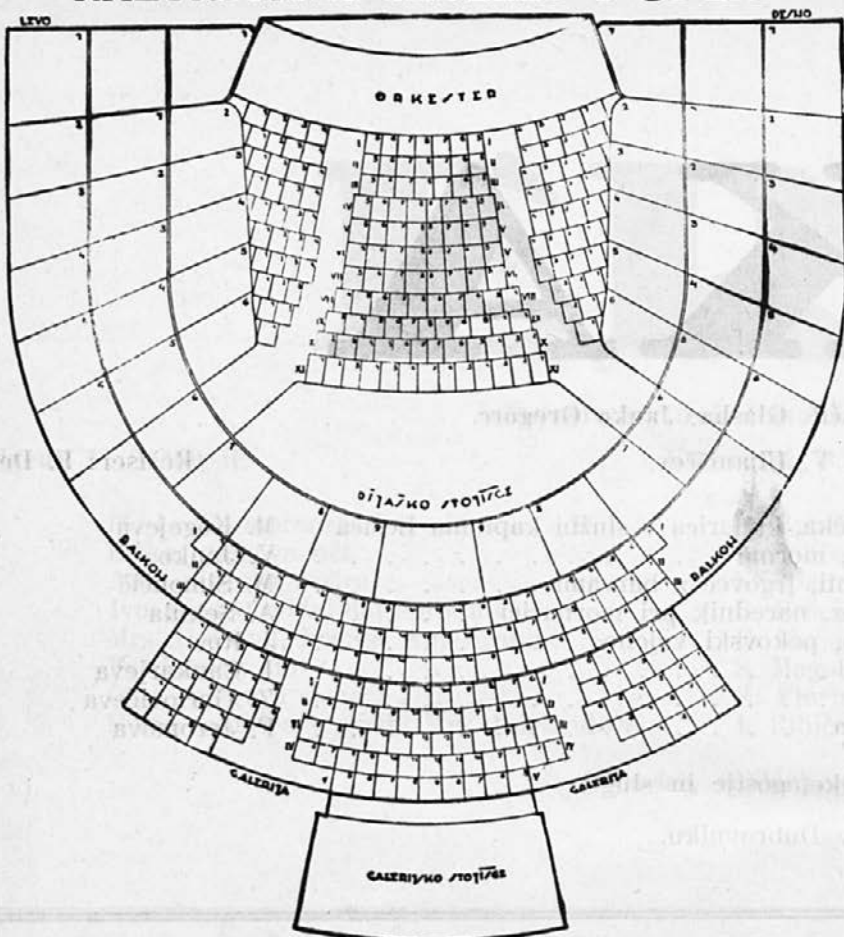
RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

A. PRELOG

Ljubljana, Marijin trg - Tel. 3456

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Bonboni, čokolade, bonbonijere, pecivo,
sadni soki, marmelade

ŠUMI

LJUBLJANA, GRADIŠČE 7-9

Tovarniška zaloga

Vedno sveže blago Nizke cene